

Yttrande över förslaget till detaljplan Hallunda gård, plannummer 54-63, i granskningsskedet

Naturskyddsföreningen i Botkyrka–Salem lämnade synpunkter på rubricerade detaljplan när den var utställd för samråd år 2020 (bifogat). Vissa av våra synpunkter kommenteras i kommunens samrådsredogörelse. Vi finner att vårt samrådsyttrande fortfarande är relevant.

Det finns en stor och glädjande skillnad i granskningsversionen av planen jämfört med den tidigare samrådsversionen. Antalet planerade bostäder har minskat från 600–700 till ca 350. Det har gjorts genom att flerfamiljshusen har minskats i höjd till 2–3 våningar och en huskropp ersatts med en radhuslänga. Det gör att den brutala förändringen av byggnadsskalan i den halvsekelgamla trädgårdsstaden blivit mindre brutal. Någon annan betydelsefull skillnad har vi dock inte kunnat upptäcka.

Den omgjorda Tomtbergavägen får fortfarande en innerstadskarakter. Avskärmningseffekten i landskapsrummet finns kvar. De siktlinjer som det ordas om, är i själva verket små siktgluggar upp mot herrgårdsbyggnaden. Att framställa det som ett framsteg när de skymmande träd- och buskraderna i tomtgränsen tas bort är ett sätt att blanda bort korten.

Hallundaröset är det näst största bronsåldersröset i Södermanland. Det monumentala intrycket skulle blekna om man inte längre kommer att kunna se det på håll. Sikten från bronsgjutarboplatsen mot gravröset skulle störas av den planerade förskolan. När bostadsområdena Hallunda och Norsborg byggdes lämnades ett försvarligt friområde av den tidigare åkermarken i söder och väster, vilket visar att man då hade viss respekt för kulturarvet och den historiska kontinuiteten. Nu kryper radhusbebyggelsen och förskolan nära inpå, och som baksida av bebyggelsen vill man anlägga en bilparkering som skulle äta sig in i den höjdformation som röset är anlagt på. Det kan ifrågasättas om detta är förenligt med kulturmiljölagen. Det vore under alla omständigheter skamligt att förvalta ett riksintresse för kulturmiljövård på detta sätt.

Erfarenheter från andra håll (t.ex. förskolan Prästkragen som nämns nedan) visar tyvärr att fornminnen far illa av att ny bebyggelse tillåts komma för nära. De förslits, vanvårdas och skadas.

Även radhusens tänkta utformning kan man ha synpunkter på, med tanke på grannskapet med Hallunda gård. Tidigare ägare av herrgården visade omsorg och intresse för byggnadsvård. Enligt gestaltningsprogrammet ska radhusen byggas med pulpettak, vilket kommer att ge ett något lådliknande intryck. En utformning mera i stil med husen i Slagstaområdet hade nog varit att föredra.

Även planbeskrivningen behöver revideras. Den innehåller felaktigheter. På sidan 6 står det om 2–4 våningar, några enstaka 5–6-våningshus samt

"flerbostadshus på antingen 2 eller 8 våningar"! På sidan 38 nämns Norsborgs herrgård. Det bör omtalas att den inte finns längre. På sidan 35 står det att "Närmsta förskola är Prästkragen som ligger ca 350 m söder ... om planområdet." Det hör till saken att den ska läggas ned och byggnaden användas till annan verksamhet.

Ett litet påpekande när det gäller en tabell över olika fladdermöss som finns i rapporten "Artskyddsutredning för fladdermöss, Hallunda gård, Botkyrka kommun 2019". Här skriver man om att det är en art som är rödlistad i området, nämligen fransfladdermusen. Men med stor sannolikhet finns det nog också brunlångöra där. Denna art är en av våra vanligaste fladdermöss men är lätt att förbise. Brunlångörat liksom fransfladdermusen klassas numera som Nära hotade enligt den senaste rödlistan (2020). Brunlångörat anses vara särskilt känslig för ljusföroreningar vilket troligen är orsaken till att den numera även hamnat på rödlistan. Även nordfladdermusen som också är en vanlig art är numera rödlistad som "Nära Hotad".

För Naturskyddsföreningen i Botkyrka–Salem

Botkyrka den 5 februari 2023

Bo Ljungberg
t.f. ordförande

Sven Persson
suppleant i styrelsen

E-postadress
styrelsen@gaerdsmygen.se